

KÄRLEK X 21

Afrikanska noveller

Kärlek X 21

Afrikanska noveller

Bokförlaget Tranan, 2010

LÄSGUIDE

LÄSGUIDE – läs med alla sinnen öppna

Föreningen Afrikansk Litteratur har i samarbete med Världsbiblioteket gjort lästips, diskussionsfrågor och länkar till intervjuer med författarna, musik, mat, film och mycket annat kring de olika kulturer novellerna berättar om.

Vi vänder oss till dig som vill få mer av Afrika under läsningen. Det här materialet blir aldrig färdigt alla som vill kan bidra med egna idéer.

Låt "Kärlek x 21" bli en inkörsport till afrikansk litteratur och kultur!

En bokträff med noveller kan bestå av högläsning, diskussion, mat och musik. Njut av novellerna en i sänder.

www.foreningenafrikansklitteratur.se

■ INNEHÅLL

FÖRORD av Karin Ruuth-Bäcker	3
<i>Nånting gammalt, nånting nytt</i> Leila Aboulela	5
<i>Giftermål och andra hinder</i> Tomi Adeaga	6
<i>Upptagen i härligheten chimamanda</i> Ngozi Adichie	6
<i>De laglösa</i> Sefi Atta	7
<i>Rivalen</i> Yaba Badoe	8
<i>Tropisk fisk</i> Doreen Baingana	9
<i>Den ärrade jorden</i> Mildred Kikonco Barya	10
<i>Ojo och de beväpnade rånarna</i> Rounke Coker	10
<i>Ebube Dike!</i> Anthonia C Kalu	11
<i>Tre [kärleks]historier inom hakparentes</i> Antjie Krog	12
<i>Modis brud</i> Sindiwe Magona	13
<i>Modupe</i> Sarah Ladipo Manyika	15
<i>Vågat möte</i> Elieshi Lema	15
<i>Rosenäppelträd</i> Monica Arac de Nyeko	17
<i>Hjärtats nålar</i> Promise Ogochukwu	19
<i>Ge hit spaden!</i> Molara Ogundipe	20
<i>Det talande hjärtat</i> Helen Oyeyemi	20
<i>Slöjan</i> Nawal el Saadawi	21
<i>En solig eftermiddag</i> Véronique Tadjo	23
<i>Att äga lyckans hemlighet</i> Chika Uniqwe	25
<i>Fiske i djupa vatten</i> Wangui Wa Goro	25

Noveller av kvinnliga afrikanska författare

Kärlek x 21 – Afrikanska noveller presenterar tjugo afrikanska kvinnliga författare. De kommer från Egypten, Elfenbenskusten, Ghana, Kenya, Nigeria, Sudan. Sydafrika, Tanzania och Uganda. Kärleken, detta allmänmänskliga ämne som aldrig kan "färdigberättas", är temat i dessa noveller.

I alla tider har kvinnor berättat. Afrikas rika muntliga berättartradition levde sedan urminnes tider på gamla folksagor och krönikor som oftast berättades av kvinnorna. Det finns många vittnesmål om hur medryckande en mormor eller farmor berättade – med stor dramatisk inlevelse, ibland också med dans och sång, så att historierna för alltid fastnade i minnet hos åhörarna.

När den moderna afrikanska skönlitteraturen började sättas på pränt efter andra världskrigets slut, var det till övervägande del män som kom till tals. De kvinnor som förekommer i deras romaner är mödrar, hustrur och älskarinnor, men läsaren får egentligen aldrig veta hur kvinnorna själva ser på livet. Det blev alltså männen som berättade om kvinnorna. Den sydafrikanska författaren Antjie Krog som finns representerad i denna antologi med novellen "*Tre kärlekshistorier inom hakparentes*", liknar kvinnors tystnad vid en hakparentes. Kvinnors liv förlöper i hemlighet. Vi har historier om kvinnor berättade av andra. Rösterna vi hör är inte kvinnornas, den är andras röst.

Varför tog det tid innan kvinnorna började berätta för oss om sina liv i noveller, romaner, lyrik? Den främsta anledningen var naturligtvis att så få flickor fick skolutbildning. Det var också svårt för kvinnorna hemma i byn att få tid till egna aktiviteter och att hitta en undanskymd vrå att få arbetsro i. Men visst fanns det undantag. Ama Ata Aidoo från Ghana och Buchi Emecheta från Nigeria är litterära giganter som givit ut många böcker ända sedan 1970-talet. Aidoo berättar med både vrede och med glimten i ögat om kvinnors kamp för att skaffa sig utbildning och ekonomisk självständighet i romanen *Förändringar* (1991). Emecheta skildrar slitet med

att hålla ihop familjen under hårda ekonomiska villkor, om ilska mot en otrogen make, om problem med att vara svart kvinna i en europeisk miljö i *Andra klassens medborgare* (1977).

Bland alla deras efterföljare kan nämnas Yvonne Vera från Zimbabwe som i den prisade romanen *Under tungan* (1996) skildrar en djupt personlig och skakande tragedi på ett skimrande lyriskt språk. Elieshi Lema från Tanzania ger i romanen *Bränd jord* (2001) en fascinerande djupdykning i kärlekens villkor. Chimamande Ngozi Adichie från Nigeria är en enastående berättare, som i romanen *En halv gul sol* (2007) har skapat ett litterärt mästerverk som handlar om en familjs öden och om modiga kvinnor under Biafra-kriget på 1960-talet.

I de tjugo noveller möter vi kvinnor i olika åldrar och situationer. Svartsjukans demoner sliter i den medelålders Beatrice Mensah när hon ser hur makens fjortonåriga systerdotter listigt försöker sätta klorna i sin farbror i novellen *Rivalen* av Yaba Badoe från Ghana. Hjärtslitande förtvivlan upplever vi i *Den ärrade jorden* av Mildred Kiconco Baarya från Uganda där den unga Nama kommer hem till byn efter att ha blivit sviken av sitt livs kärlek Selestino. Moderns kärlek, ömhet och förståelse ger henne livsmotet tillbaka.

I novellen *Tropisk fisk* av Doreen Baingana från Uganda möter vi Christine, som studerar sociologi vid Makerere-universitetet i Uganda. Hon inleder ett förhållande med Peter, en vit man som är chef för ett fiskeribolag vid Viktoriasjön. Hon njuter av all den lyx han kan erbjuda henne till omväxling med hennes sjaskiga studentrum. Efter att ha gjort en abort känner hon mer och mer tomheten och meningslösheten i deras relation. Nana, den framgångsrika och fortfarande vackra affärskvinnan, firar sin 80-årsdag med pompa och ståt i Lagos i novellen *Nålar i hjärtat* av Promise Ogochukwu från Nigeria. Hon gifte sig i sin ungdom av kärlek men blev grymt misshandlad av sin svartsjuka make som

till slut övergav henne för en annan kvinna. Hennes kärlek har ändå bestått genom alla år, och när han som sista gäst oväntat dyker upp på det stora födelsedagskalaset tar hon honom i sin famn och förlåter allt.

Véronique Tadjó från Elfenbenskusten har fått sin novell *En solig sommardag* tidigare publicerad i tidskriften *Karavan* (2/2009). Det är en tragikomisk berättelse om en kärlekskrank kvinna som får en smärre chock när hon möter den oväntade verkligheten. Kulturkrockar möter vi i flera av novellerna. Tola studerar i Tyskland och förlovar sig med Till, en tysk studiekamrat. Hans mamma får ett våldsamt utbrott vid tanken på att hon kan få "*kleine Neger Enkelkinder*" (små svarta barnbarn), och lika stor blir chocken hemma i Nigeria över att få en vit svärson. Så småningom tvingas dock båda familjerna acceptera raskonflikten i *Äktenskap och andra förhinder* av nigerianskan Tomi Adeaga. *Slöjan* av Nawal El Saadawi från Egypten är en underfundig reflektion om kärleken. Är den illusion eller verklighet?

Novellerna ger ett brett spektrum över kvinnors liv i Afrika. Läsaren får göra en inre resa och lära känna både glädje och sorg, förväntan och besvikelse, vrede och ömhet. Vi möter kvinnan hemma i byn, den välutbildade karriärkvinnan, kvinnan som kämpar för sin och sina barns överlevnad, kvinnan som blir sviken av sin älskade och kvinnan som aldrig sviker. Novellerna spänner över hela livet – från smärtan och glädjen med att föda barn, över uppväxt- och vuxenlivets utmaningar till slutlig död och begravning. Vi lär känna kvinnors mod och självständighet.

Vi lär också känna många aspekter av Afrika. Media ger oss oftast en ensidigt negativ bild av kontinenten. De här novellerna hjälper oss att se djupare och få en vidgad förståelse för både problem och glädjeämnen. Samtidigt är det fascinerande att se hur lika vi människor är i grunden, trots alla etniska och kulturella olikheter. Kärleken är en grundläggande mänsklig erfarenhet. Därför är det lätt att känna samhörighet och medkänsla med de kvinnor vi möter här. Vi känner igen glädjen, svartsjukan, saknaden och längtan.

Språket i de allra flesta novellerna är lättflytande. Plötsligt dyker det då och då upp en överraskande metafor som är otänkbar i europeisk litteratur, som t.ex. en man som går "som en vanför leopard", en kvinna vars pladdrande mun "går som en myras på en majs-kolv". Lokala ord och företeelser får i allmänhet sin förklaring i en fotnot.

Den moderna afrikanska skönlitteraturen betraktades först som exotisk och svårtillgänglig.

I dag är den en självklar del av världslitteraturen och har fått erkännande genom flera nobelpris (Wole Soyinka i Nigeria 1986, Naguib Mahfouz i Egypten 1987, Nadine Gordimer 1991 och John Coetzee i Sydafrika 2003).

Det är glädjande att så många kvinnor idag kommer till tals i litteraturen och att de får inta sin rättmätiga plats i våra läsoplevelser. Att läsa dessa noveller ger oss inte bara kunskap och insikt utan också många glada skratt. Det är speciellt glädjande att novellerna nu har översatts till svenska, så de kan nå så många fler läsare. Det här är en bok som inte bör sträckläsas. Man bör ge sig själv förmånen att avnjuta varje novell i lugn och ro och bli bekant med kvinnorna i den.

Initiativet till att översätta och publicera denna antologi har tagits av Föreningen Afrikansk Litteratur i förhoppningen att den afrikanska skönlitteraturen, som är så spännande, intressant och många gånger verkligt rolig, ska få en större läsekrets i Sverige. Originalen heter *African Love Stories* och kom ut 2006 på förlaget Ayebia Clarke Ltd i England med förord av Ama Ata Aidoo.

Den som blivit inspirerad att själv botanisera i den afrikanska bokfloran och inte hittar verken i handeln, kan utnyttja bibliotekens utmärkta låneservice. En hel del böcker är översatta till svenska, och andra finns naturligtvis tillgängliga på originalspråken. (En lite djupare insikt i bakgrunden till Afrikas mångfacetterade litteratur ges i boken *Bakom maskerna*, skriven av författaren till detta förord och utgiven av Lindelöws förlag i Göteborg 2002.)

Karin Ruuth-Bäcker, Ystad i maj 2010

Leila Aboulela

Nånting gammalt, nånting nytt
Something Old, Something New
Novell. Ingår i Kärlek x 21
Bokförlaget Tranan, 2010
ÖVERSÄTTARE: Boel Unnerstad

Tidigare verk

The Translator
Coloured Lights
Minaret, 2005
(svensk övers. 2008)

RESUMÉ: En ung skotsk man har konverterat till islam efter en livskris och förälskat sig i en fränksild sudanesisk kvinna. Nu har han kommit till Khartoum för att möta hennes familj, bli godkänd och gifta sig. Han känner sig främmande och vilsen, han blir rånad och dödsfall i familjen äventyrar deras bröllop.

Om författaren

Leila Aboulela är född i Kairo 1964 och växte upp i Khartoum. Hon delar sin tid mellan Aberdeen och Dubai. Författaren skriver från insidan om hur det är att vara troende muslim i dagens västerländska samhälle.

Diskussionsfrågor

- Europeisk islam och islam i Sudan – Vad är religion och vad är tradition?
- Novellen är skriven ur mannens perspektiv – var finns kvinnans berättelse? (Hon är fränksild efter tvångsgifte bland annat.) Hur blir han accepterad av hennes familj?
- Han känner sig främmande – vilken betydelse har språket?
- Bröllopstraditioner i olika kulturer.

Lästips

- Aboulela, Leila *Minaret*
- Froman, Ingmarie *Islam, brudar & paljetter*, 2006
- M'Rad, Sony *Muslimen.nu*, 2003

Musiktips

- Bekkas, *Maid Desert blues*, 2002
Fadl, Mahmoud *Umm Kalthum 7000*, 2000
Kulthum, *Umm Cairo road*, 2001
Rasha *Sudan*, 2005
- [World Music Network](#) Portal för världsmusik

Länktips

- [islamguiden.com](#) – om kvinnor i islam
- [Föreningen Afrikansk Litteratur](#)
- [Nordiska Afrikainstitutet](#)
- [Världslitteratur.se](#)

Tomi Adeaga

Giftermål och andra hinder

Marriage and Other Impediments

Novell. Ingår i *Kärlek x 21*

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE:

Susanne Ljung Adriansson

Om författaren

Tomi Adeaga föddes 1968 i Nigeria. Hon är forskare i översättning och afrikansk diaspora i Europa. Hon har bott i Tyskland sedan 1992.

Tidigare verk

Translating and Publishing African

Language(s) and Literature(s), 2005

Chimamanda Ngozi Adichie

Upptagen i härligheten

Transition to Glory

Novell. Ingår i *Kärlek x 21*

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE: Joakim Sundström

Tidigare verk

En halv gul sol, 2007

Lila hisbiskus 2003, 2010

The Thing Around Your Neck, 2009

Diskussionsfrågor

- En man och två kvinnor – varför inte tvärtom?
- Den ena kvinnan gör karriär, den andra är gift. Diskutera kvinnors olika livsvillkor och identiteter.
- Livet i staden och i byn. Hur förändras deras roller som turister i London?
- Maten, vad symboliserar den?
- Att bearbeta en sorg.

RESUMÉ: Tola, en nigeriansk kvinna och Till, en tysk man förälskar sig. Novellen beskriver deras möten med respektive familjer och deras reaktioner på nyheten om ett planerat bröllop.

Diskussionsfrågor

- Blandäktenskap – hur reagerar föräldrarna och varför? Diskutera möjligheter och svårigheter? Har dessa äktenskap mindre chans att lyckas eller större?
- Bröllopsstraditioner i olika tider och kulturer.
- Prinsessbröllop i Sverige.

Om författaren

Chimamanda Ngozi Adichie född i Nigeria 1977. I sina mycket uppmärksammade romaner skildrar hon motsättningarna i hemlandet genom vanliga familjer. Hon delar sin tid mellan USA och Nigeria.

RESUMÉ: Ozioma är en framgångsrik radoröst med eget program i hemligt förhållande med en äldre gift man, Agha. I tidningen läser hon hans dödsruna ... Hur kan hon bearbeta sorgen i hemlighet?

Lästips

Aidoo, Ama Ata *Förändringar*

Länktips

- [Youtube-klipp 1](#) + [Youtube-klipp 2](#) – intervjuer med Adichie om hennes noveller i *The Thing Around Your Neck*, 2010
- www.ted.com/talks – intervju med Adichie
- www.halfofayellowsun.com – författarens egen interaktiva webbsida där läsare kan bidra med egna berättelser om Biafra-kriget

Sefi Atta

De laglösa

The Lawless

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE: Boel Unnerstad

RESUMÉ: När universitetet stängs samlas några unga manliga teaterstudenter och bildar gruppen Laglösa. De bor i en villa som tillhör berättaren sedan hela hans familj mördades. Gruppen spelar teater för grannskapet för att överleva. När Toyosi, en ung kvinna med barn, flyttar in förändras tillvaron. Hon lovar ta hand om maten och att skriva en pjäs till dem, men har själv en mörk historia. Novellen utspelar sig i Nigeria 1994 året efter militärkuppen.

Tidigare verk

Noveller ej översatta till svenska publicerade i olika tidskrifter

Allt gott ska komma dig till del, 2010

(*Everything Good Will Come*, 2005)

Novellen "Hagel" har publicerats

i tidskriften Karavan (2006/2)

Om författaren

Sefi Atta född i Lagos, Nigeria 1964, utbildad i England och USA. Författaren har vunnit en rad utmärkelser.

Diskussionsfrågor

- De laglösa – vilka betydelser kan man lägga in i begreppet laglösa och hur beskrivs det?
- Hur karaktäriseras vännerna i gruppen?
- Berättaren och Toyosi har traumatiska upplevelser bakom sig – hur påverkar det deras relation?
- Toyosi har blivit sviken av de viktigaste människorna i hennes liv – men lägger skulden på kvinnorna – varför?

Musiktips

- [Wikipedia](#) Läs om Fela Kuti
- [Naijamusic](#) Lyssna på populär musik i Nigeria
- [World Music Network](#) Portal för världsmusik

Lästips

- [African Writing Online](#) Grace. En annan novell från samlingen Lawless (engelska)
- Karin Ruuth-Bäcker: *Bakom maskerna*, Lindelöws bokförlag, 2002, om afrikansk litteratur med särskilt avsnitt om Nigeria.

Länktips

- [Sefi Attas hemsida](#) läs mer om författaren
- På nätet finns mängder av artiklar om teater i Nigeria – googla på "nigerian theatre" "nigeria drama" etc.
- [Wikipedia om Nollywood och nigeriansk film](#)
- [Wikipedia om Sani Abacha](#) som tog makten i Nigeria genom en militärkupp 1993.
- [Föreningen Afrikansk Litteratur](#)
- [Nordiska Afrikainstitutet](#)
- [Världslitteratur.se](#)

Yaba Badoe

Rivalen

The Rival

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE:

Susanne Ljung Adriansson

RESUMÉ: Mrs Mensah's svägerska Esi är enda dottern och hennes bröder skämmas bort henne. När Esi får barn lämnar hon dem till brödernas familjer att ta hand om. Tredje gången kommer hon med en ung dotter. Enligt Ashanti kulturen är flickor särskilt värdefulla eftersom släktlinjen fortlever genom kvinnorna.

Tidigare verk

True Murder, 2009

Om författaren

Yaba Badoe, född 1955 i Ghana, är ghanaisk-brittisk filmare, journalist och skönlitterär författare.

Romanen "*True murder*" bygger på egna barndomsminnen.

Diskussionsfrågor

- Hur försöker Esi övertala sin bror att ta hand om dottern?
- Vad symboliserar drömmen om fladder-mössen?
- Vilka förhoppningar har flickan och hur agerar hon? Hur förändras mannens syn på flickan?
- Hur skildras matriarkatet? Ashanti?
- Författaren har en bakgrund som filmare – hur märks det? Diskutera hur hon målar upp scener.

Musiktips

- [Wikipedia](#) om musik i Ghana
- [World Music Network](#) Portal för världsmusik

Lästips

- Karin Ruuth-Bäcker: *Bakom maskerna*. Lindelöws bokförlag, 2002, om afrikansk litteratur med särskilt avsnitt om Ghana.
- Ama Ata Aidoo: *Förändringar*. Bokförlaget Tranan, 2002
- Meshack Asare: Bilderböcker publicerade av förlaget Hjulet.

Länktips

- [ChickenBones A Journal .../ om Ashanti-folket](#)
- [Sida. Om genuspedagogik ur ett globalt perspektiv](#)
- [Sociologyindex. om begreppen matrilinear och matriarkat](#)
- [Intervju med Yaba Badoe om True Murder](#)
- [Föreningen Afrikansk Litteratur](#)
- [Nordiska Afrikainstitutet](#)
- [Världslitteratur.se](#)

Doreen Baingana

Tropisk fisk

Tropical Fish

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE: Boel Unnerstad

Tidigare verk

Tropical Fish: Stories out of Entebbe, 2005. Novellsamling där denna novell ingår.

RESUMÉ: En ung begåvad universitetsstudent möter en rik, obildad engelsman i Kampala, 1987. Han lever på illegal export av akvariefisk till Europa. Hon imponeras av hans fina hus och flotta vanor men får se en annan sida av honom när hon besöker hans kontor.

Om författaren

Doreen Baingana är född i Uganda, har bott i Italien och bor nu delvis i USA. Hon skriver även poesi och är lärare för skrivarkurser. Hon är kolumnist i ett ugandiskt månadsmagasin och arbetar för Voice of America i USA. Hennes noveller har flera gånger prisbelönats.

Diskussionsfrågor

- Hur speglas ras och klass – kön och klass?
- Vad symboliserar den tropiska fisken?
- Novellen utspelar sig i Uganda – vad berättar den om Ugandas historia?

Musiktips

- [World Music Network](#) Portal för världsmusik

Lästips

- [Utdrag ur novellen Hunger](#), publicerad i the Sun Magazine, 2003
- Karin Ruuth-Bäcker: *Bakom maskerna*, Lindelöws bokförlag, 2002, om afrikansk litteratur med särskilt avsnitt om Uganda.

Länktips

- [Baingana läser högt ur novellsamlingen "Tropical Fish"](#)
- [Bokbloggen Kinna Reads](#). Recension av novellsamlingen.
- [The Africa Report](#). Baingana skriver om vikten av det egna språket.
- [Ugpulse](#). East African News and Entertainment. Intervju med Baingana
- [Wikipedia](#). Påbörjad artikel i Wikipedia på svenska där alla kan bidra
- [Föreningen Afrikansk Litteratur](#)
- [Nordiska Afrikainstitutet](#)
- [Världslitteratur.se](#)

Mildred Kiconco Barya

Den ärrade jorden

Scars of Earth

Novell. Ingår i *Kärlek x 21*

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE:

Susanne Ljung Adriansson

Tidigare verk

Men Love Chocolate But They

Don't Say, 2002

The Price of Memory: after the

Tsunami, 2006

Soul of Rivers, 2006

Rounke Coker

Ojo och de beväpnade rånarna

Ojo and the armed robbers

Novell. Ingår i *Kärlek x 21*

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE:

Susanne Ljung Adriansson

Tidigare verk

The Map of Me: True Tales of Mixed

Heritage Experience, sex författare

berättar, 2009

Diskussionsfrågor

- Yoruba traditioner – modernt och traditionellt – land och stad?
- Är kärleken blind? Hämnden ljuv?
- Att tappa ansiktet och att hålla masken.

Om författaren

Mildred Kiconco Barya (1976) är författare, poet och medlem av FEMRITE, en ugandisk grupp av författare. Hon är numera bosatt i Senegal.

RESUMÉ: Nama reser till sin familj på landsbygden för att komma över sin kärlek till mannen som övergivit henne. Beslutet var inte hans utan Guds beslut. Föräldrarna tar emot henne med mat och sympati.

Diskussionsfrågor

- Jorden och maten den ger har läkande krafter – hur?
- Föräldrarnas kärlek och omsorger.
- Kärlek och smärta – universella frågor.

Om författaren

Rounke Coker föddes 1962 i ett blandäkenskap i Lagos. Hon lever nu i England där hon bland annat nedtecknat en Yoruba folksaga.

RESUMÉ: En ung studentska förälskar sig handlöst i Ojo, en charmig universitetslärare, som hon lär känna genom vänner. Han är uppvuxen på landet och lär henne stolta yoruba traditioner. Kärleken blommar – till hans fru ringer på dörren. När hon förstår att han lurat henne slår hon sönder allt hon hittar i hans lägenhet.

Lästips

Aidoo, Ama Ata *Förändringar*

Länktips

- www.yoruba.org – om yoruba-kultur
- www.arsrc.org – om yorubatraderier och sexualitet-kriget

Anthonia C Kalu

Ebube Dike!

Ebube Dike!

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE:

Susanne Ljung Adriansson

Om författaren

Anthonia C Kalu är professor i Black Studies med doktorsgrad i afrikanska språk och litteratur.

Tidigare verk

Women, Literature and Development in Africa, 2001

Broken Lives and Other Stories, 2003

RESUMÉ: Adaaku och Chike är barn-
domsvännerna vars vänskap övergår i
kärlek. Chike är rädd att bli avspisad av
Adaaku och tar lång tid på sig att avslöja
sina känslor.

Diskussionsfrågor

- Novellens titel: Ebube – känslan av livets under, Dike – en som kan hushålla med sina krafter.
- Igbokultur, mormors kloka råd, broderns död.
- Bilen som Chike övertalar henne att köpa – vad signalerar den?
- Vänskap som växer till kärlek. Budskapet i novellen?

Lästips

Achebe, Chinua *Allt går sönder*
Emecheta, Buchi *Tvillingrösten*

Länktips

en.wikipedia.org – om igbokulturen

Antjie Krog

Tre kärlekshistorier inom hakparentes

Three Love Stories in Brackets

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE:

Boel Unnerstad

Om författaren

Antjie Krog (1952) är en sydafrikansk poet, författare och professor med afrikanerbakgrund engagerad i kampen mot apartheid, Sanningskommissionen och utvecklingen efter apartheid. Hennes böcker är översatta till många olika språk. Hon har fått många utmärkelser för facklitteratur, prosa och poesi både på afrikaans och engelska. Nu arbetar hon med att översätta poesi från de afrikanska språken i Sydafrika till engelska.

Tidigare verk

Elva diktsamlingar på afrikaans

Country of my Skull, 1998

A Change of Tongue, 2003

Begging to be Black, 2009

RESUMÉ: Boeränkan Lena gifter om sig med en man som är ute efter hennes egendom. Susanna är hustru till en försupen pastor. Hon skriver dagbok på små kort – och hon kräver rösträtt för kvinnor. Nandi, en zulukvinna, älskar bara sin son, Shaka.

Diskussionsfrågor

- Kvinnor ger sällan avtryck i historien, när de skildras är det av män. Hur skildrar författaren dessa kvinnor?
- Varför använder hon hakparentes?
- Vilka likheter och vilka skillnader finns mellan kvinnorna? Vad representerar de?
- Nandi's son Shaka Zulu var den störste zululedaren i historien. Vilka egenskaper hos henne kan ha format sonen?

Lästips

Mofolo, Thomas *Chaka*, 1925, 1981. En av de första afrikanska romanerna bygger på Shaka Zulus liv.

Filmtips

- *Shaka Zulu*, 1986. Historien om Shaka Zulus liv. Det finns också en tv-serie om hans liv.
- *In my country*, bygger på boken *Country of my Skull*.

Länktips

- sverigesradio.se – svensk intervju med författaren
- southafrica.poetryinternationalweb.org – biografi m m på engelska
- www.youtube.com – Antjie Krog läser en dikt på afrikaans
- sv.wikipedia.org – om Shaka grundaren av zulu-nationen
- www.essortment.com – om Nandi och Shaka
- en.wikipedia.org – om voortrekkers

Sindiwe Magona

Modis brud

Modi's Bride

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE:

Anita Theorell

Tidigare verk

Barnböcker på engelska, xhosa, setswana

To my Children's Children, 1990

Living, Loving and Lying Awake at Night, 1991

Mother to Mother, 1998

Mödrar emellan, 2002

RESUMÉ: Modi är den äldste sonen i sin familj men dröjer länge med att gifta sig. När bröllopet förbereds blir bruden bortrövad. När Modi till sist hittat henne är hon höggravid. Hans kärlek är stor och Modi tar hand om henne och hennes barn.

Om författaren

Sindiwe Magona (1943) är en internationellt erkänd mångsidig författare, poet, dramatiker, skådespelare m m. Hon växte upp i en kåkstad i Kapstaden, arbetade med hushållsarbete innan hon påbörjade sin akademiska karriär genom att utbilda sig till lärare. I många år arbetade Magona för FN men återvände till Sydafrika. Hon engagerar sig för starkt barns och kvinnors rättigheter, är aktiv i kampen mot hiv/aids.

Diskussionsfrågor

- Att föda ett oäkta barn har i många tider fördömts av samhället. Hur såg det ut i Sverige förr?
- Otrohet har speglats och bedömts på olika sätt genom tiderna. Hur är det idag?
- Att invänta att äldsta syskonet gifter sig innan de yngre får finns kvar i vårt svenska kungahus. Diskutera vad det innebär. Brudgåvor och brudpris förekommer i många kulturer. Vad är orsaken och har vi något liknande i Sverige?
- Manlig styrka testas på många sätt. Diskutera mandomsprov förr och idag.

Lästips

- Karin Ruuth-Bäcker: *Bakom maskerna*. Lindelöws bokförlag, 2002, om afrikansk litteratur med särskilt avsnitt om Sydafrika.
- www.foreningenafrikanskilitteratur.se
- www.varldslitteratur.se
- www.nai.uu.se

Filmtips

- sverigesradio.se – Tsotsi, hyllad sydafrikansk film
- **Tsotsi** sydafrikansk film.
- www.lovefilm.se – här finns ett urval sydafrikanska filmer att hyra
- www.cinemafrika.se – Cinemafrika ordnar afrikanska filmfestivaler i Sverige
- www.ziff.or.tz – Zanzibars årliga filmfestival

Länktips

- blog.roomtoread.org – läs om Sindiwe Magonas engagemang för barn.
- muse.book.co.za – läs en stark dikt om hiv/aids
- twanjikalula.blogspot.com – Sindiwe Magonas budskap i en talkshow
- astridstark1.wordpress.com – intervju med Sindiwe Magona

Köket

Sydafrika är en smältdegel av olika kulturer som har levt, odlat och utvecklats i landet under historien och maten i regionen, känd som "*cape cuisine*" speglar den multietniska smaken. Allt ifrån kyckling som kom med portugiserna till chili från holländarna och de afrikanska infödda som använde bönor och majs mjöl.

Tack vare jordbruket i landet produceras kött, frukt och viner lokalt tillsammans med färsk fisk och skaldjur. Ostron, kräftor och lokala fiskar är ytterst goda. *Sosatie* är en sorts kebab, bredies är en gryta med kött, tomat och grönsaker. *Potjiekos* är en gryta som kokas i många timmar och *poetoepap* är en sorts polenta gjord av vit majs. Currykryddor och chutneys är populärt.

Det sydafrikanska köket bjuder på mycket från krokodil till stekta insekter och fårhuvuden. För den mindre modige finns rätter som biltong, vilket är torkat, saltat kött. *Bobotie*

är en köttfärs paj med curry, lammfärs och potatismos. *Boerewors* är handgjorda korvar som grillas över öppen eld.

Lokala specialiteter är t ex *maotwana*, kycklinglår som kokas. *Achaar* är en kryddig sallad med mango och olja. *Chicken piri-piri* är en annan populär rätt.

I dryckesväg finns det ytterst välsmakande lokala vita och röda viner som Cabernet Sauvignon och Chenin Blanc. Även öl är populärt och för den som vill finns Umqombothi, ett lokalt öl gjort på durra. Det finns även lokalt tillverkad sherry och konjak.

NÅGRA KOKBÖCKER MED AFRIKANSKA RECEPT:

Mavor, Kieron *Afrikansk mat för dagen*. 2006

Pihl, Ove *Det goda Afrika – spännande och lättlagade rätter från 37 afrikanska länder*. 1994, 1995

Stoc, Josie & Baldwin, Jan *The African Kitchen – a day in the life of a safari chef*. 1999.

Musiktips

- www.folkways.si.edu – lyssna på afrikansk musik
- www.selam.se Selams arrangerar konserter m m med afrikanska musiker
- www.youtube.co – Miriam Makeba
- www.youtube.com – Sibongile Khumali
- [World Music Network](#) Portal för världsmusik
- aminata.wordpress.com – musiktips från olika afrikanska länder
- www.busaramusic.org – Zanzibars årliga musikfestival
- www.lira.se – läs mer om världsmusik i tidskriften Lira som ger ut en årlig festivalguide
- www.songlines.co.uk – tidskriften Songlines presenterar musik från hela världen

Sarah Ladipo Manyika

Modupe

Tryst with Peril

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE:

Susanne Ljung Adriansson

Tidigare verk

In Dependence, 2008

RESUMÉ: Modupe, en medelålders kvinna sitter på flygplatsen i Paris och väntar. Hon reser mellan sina bägge döttrar för att hjälpa dem. Fascinerad av en ung svart flicka som dansar för sina klasskamrater tänker hon tillbaka på sitt liv. Tänk om hon hade gift sig med Andrew i stället för Segun. Då litade hon inte på en vit man nu vet hon att den svarte mannen bedrar henne. Har hon fortfarande ett val?

Om författaren

Sarah Ladipo Manyika (1968) växte upp i Nigeria och har sedan levt i Kenya, Frankrike och England. Hon arbetar med projekt som underlättar dialog mellan författare från Afrika och den afrikanska diasporan.

Diskussionsfrågor

- Synen på otrohet i olika kulturer och tider, varför accepterar Modupe mannens otrohet?
- En äldre man med unga älskarinnor kallas "sugar daddy" världen över – vad beror det på och vilka konsekvenser har det?
- Vad är en "cougar"?
- Kläder står för olika livsstilar – hur skildras det här?
- Hur har synen på afrikanska kvinnor förändrats i Europa?
- "Negerdockan – Gollywog" diskutera hur rasism sprids till barn.

Länktips

- www.myrichsugardaddy.com, www.sugardaddybabes.com – dejtingsajter för sugardaddies och babes
- www.urbandictionary.com – lexikon skapat av läsarna med uttryck som sugardaddy och cougar
- en.wikipedia.org – Golliwogg

Elieshi Lema

Vågat möte

Tryst with Peril

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE: Anita Theorell

Tidigare verk

Barnböcker på swahili.

Bränd jord – en kärlekshistoria, 2004.

RESUMÉ: Erotiskt möte mellan ung kvinna och gift äldre man på ett hotellrum inramat av levande ljus, frukt, konjak och rosor. Illusionen om kärlek möter verkligheten.

Om författaren

Elieshi Lema (1947) växte upp i en by på Kilimanjaro, Tanzania. Hon är utbildad bibliotekarie, med masters i Creative Writing, en framträdande kulturpersonlighet med eget förlag som ger ut läromedel, barnböcker och skönlitteratur. I sina böcker har hon ett uttalat genus-perspektiv, hon arbetar för ett demokratiskt utbildningsväsen och i läsfrämjande projekt för att stödja de inhemska språken.

Diskussionsfrågor

- Jämför mannens och kvinnans perspektiv på relationen. Vad avspeglar de?
- Hur beskriver han relationen till sin fru? Jämför hur de beskriver sin resp uppväxt. Hur präglar det deras förväntningar?
- Vilka behov har mannen resp kvinnan?
- Hiv – hur ser mannen på risken?
- Vilka olika världar lever mannen och kvinnan i?
- Vad är en jämlik relation?

Köket

Det tanzaniska köket består främst av ris, bönor, frukt, grön-saker, ägg, kyckling och ugali, vilket är majsmjölgröt.

Chapatis, små platta bröd är ett vanligt tillbehör. Man äter också mycket soppor och grytor gjorda på grönsaker, kött, tropiska frukter och nötter. Det finns också stort utbud av fisk och skaldjur.

Tropiska frukter som kokosnöt, guava, pawpaw, mango, ananas och bananer växer lokalt liksom grönsaker som bönor, kål, kassava, paprika och sötpotatis.

Lokala specialiteter är kokosmjölk och curryrätter.

Till dessert äter man bananer, stekta söta bröd och pannkakor.

Te är populär dryck och även kaffe. Safari är ett lokalt producerat öl. *Konyaagi* är tanzanisk gin och *Afrikoko* är en choklad och kokosnötslikör från landet.

NÅGRA KOKBÖCKER MED AFRIKANSKA RECEPT:

Mavor, Kieron *Afrikansk mat för dagen*. 2006

Pihl, Ove *Det goda Afrika – spännande och lättlagade rätter från 37 afrikanska länder*. 1994, 1995

Stoc, Josie & Baldwin, Jan *The African Kitchen – a day in the life of a safari chef*. 1999.

Musiktips

- www.folkways.si.edu – lyssna på afrikansk musik
- www.salam.se – Selams arrangerar konserter m m med afrikanska musiker
- [World Music Network](http://WorldMusicNetwork.com) Portal för världsmusik
- aminata.wordpress.com – musiktips från olika afrikanska länder
- www.busaramusic.org – Zanzibars årliga musikfestival
- www.lira.se – Elva afrikanska musikfestivaler – läs mer om världsmusik i tidskriften Lira som ger ut en årlig festivalguide
- www.songlines.co.uk – tidskriften Songlines presenterar musik från hela världen

Lästips

- Karin Ruuth-Bäcker: *Bakom maskerna*. Lindelöws bokförlag, 2002, om afrikansk litteratur med särskilt avsnitt om Tanzania.
- www.foreningenafricansklitteratur.se
- www.varldslitteratur.se
- www.nai.uu.se

Filmtips

- www.cinemafrika.se – Cinemafrika ordnar afrikanska filmfestivaler i Sverige
- www.ziff.or.tz – Zanzibars årliga filmfestival

Länktips

- www.myrichsugardaddy.com
- www.sugardaddybabes.com – kika in på dejtingsajter för sugardaddies och babes!
- www.urbandictionary.com – Lexikon skapat av läsarna med uttryck som sugardaddy och cougar

Monica Arac

Rosenäppelträd

Jambula Tree

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE: Boel Unnerstad

Tidigare verk

Noveller av de Nyeko finns med i novellsamlingar som:

Words from a Granary, 2001

Tears of Hope, 2003

Memories of Sun, 2004

Seventh Street Alchemy, 2005

RESUMÉ: Anyango och Sanyu, är bästisar sedan barndomen. Sanyus föräldrar är välbeställda och vill hindra deras vänskap. När de kommer i tonåren övergår vänskapen i kärleken, en skvallrig granne avslöjar dem och Sanyu skickas utomlands. Nu har hon kommit tillbaka och Anyango väntar på henne.

Om författaren

Monica Arac de Nyeko (1979) kommer från Uganda. Hon är medlem i FEMRITE, en sammanslutning av kvinnliga författare i Uganda. Hennes noveller har fått stor uppmärksamhet och för novellen Jambula Tree fick hon Caine-priset för bästa afrikanska novell. Novellen *Strange Fruit* bygger på sången med samma namn.

Diskussionsfrågor

- Hur utvecklas vänskapen mellan flickorna? Vad binder dem samman och vad hindrar dem?
- Flickornas mammor har olika värdesystem – vad skiljer dem åt och varför?
- Författaren använder många ovanliga metaforer – hur ger de liv åt berättelsen? Titeln Rosenäppelträd.
- Novellen beskriver olika kvinnors villkor och attityder till livet med flickornas ögon. Hur kan en kvinna förändra sina villkor? Kan man skydda sig mot skvaller?
- Varför vantrivs Sanyu i London?
- I Uganda finns en ny lag mot homosexuella relationer. Hur ser det ut i andra afrikanska länder? Varför?

Lästips

- Karin Ruuth-Bäcker: *Bakom maskerna*. Lindelöws bokförlag, 2002, om afrikansk litteratur med särskilt avsnitt om Uganda.
- www.foreningenafricansklitteratur.se
- www.varldslitteratur.se
- www.nai.uu.se

Länktips

- sverigesradio.se – artikel om den nya lagen mot homosexualitet i Uganda
- en.wikipedia.org – Uganda's Anti-Homosexuality Bill
- www.rfsl.se – RFSL om hotet mot homosexuella
- news.bbc.co.uk – intervju med författaren i samband med att hon får Caine-priset för novellen
- www.femriteug.org – läs om organisationen FEMRITE

Köket

Huvudrätten i det ugandiska köket består ofta av en mjuk rotfrukt, fylld med bönsås eller kött av nöt, get eller får. Man använder sig också av en mängd olika frukter.

Lokala specialiteter är t.ex. *matoke*, vilket är en rätt gjord av bananer. Hirsbröd, sötpotatis, kyckling och köttgrytor, sötvattenfisk och kassava är andra populära inslag i den lokala dieten.

Öl är den populäraste alkoholhaltiga drycken i Uganda. *Pombe* är en lokalt tillverkad syrad bananöl. *Waragi* är gin gjort av bananer.

NÅGRA KOKBÖCKER MED AFRIKANSKA RECEPT:

Mavor, Kieron *Afrikansk mat för dagen*. 2006

Pihl, Ove *Det goda Afrika – spännande och lättlagade rätter från 37 afrikanska länder*. 1994, 1995

Stoc, Josie & Baldwin, Jan *The African Kitchen – a day in the life of a safari chef*. 1999.

Musiktips

- www.folkways.si.edu – lyssna på afrikansk musik
- www.salam.se Selams arrangerar konserter m m med afrikanska musiker
- [World Music Network](http://WorldMusicNetwork.com) Portal för världsmusik
- aminata.wordpress.com – musiktips från olika afrikanska länder
- www.busaramusic.org – Zanzibars årliga musikfestival
- www.lira.se – Elva afrikanska musikfestivaler – läs mer om världsmusik i tidskriften Lira som ger ut en årlig festivalguide

Filmtips

- www.cinemafrika.se – Cinemafrika ordnar afrikanska filmfestivaler i Sverige
- www.ziff.or.tz – Zanzibars årliga filmfestival

Promise Ogochukwu

Hjärtats nålar

Needles of the Heart

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE:

Susanne Ljung Adriansson

RESUMÉ: Nana fyller åttio år och firas av släkt och vänner. Nu är hon en framgångsrik affärskvinna men under många år var hon gift med en våldsam man som misshandlade henne svårt och hade en älskarinna. Ingen kunde få henne att lämna honom förrän sonen blev stor nog att ingripa. Hon har levt ett gott liv men fortsätter längta efter mannen.

Tidigare verk (i urval)

My Mother's Eyes Speak Volumes, 1999

Deep Blue Woman, 1999

Canals in Paradox, 2000

Om författaren

Promise Ogochukwu är en prisad nigeriansk författare, föreläsare och akademiker med internationellt renommé. Hon ansvarar bl a för Wole Soyinka's litteraturpris.

Diskussionsfrågor

- Diskutera män som misshandlar och kvinnor som blir kvar i omöjliga relationer, vad kan det bero på?
- Vad innebär det för barn att växa upp i en sådan familj?
- Nanas väninna försöker hjälpa henne – vad kan vänner göra?
- Afrikanska kvinnor är ofta framgångsrika affärskvinnor inom modebranschen – vad signalerar kläderna?

Filmtips

Sisters in Law – www.imdb.com

Läktips

- www.amazon.com – här finns böcker att beställa
- www.ogochukwupromise.com – Promise Ogochukwu's egen webbsida
- www.luminafoundationsoyinkaprize.com – läs mer om det afrikanska nobelpriset!
- www.ngonewsafrika.org – om kampen mot kvinnomisshandel i Nigeria
- www.africastyles.com – om afrikanskt/nigerianskt mode
- www.youtube.com – afrikansk modevisning

Molara Ogundipe

Ge hit spaden!

Give Us That Spade!

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE:

Susanne Ljung Adriansson

RESUMÉ: Joko, dekanus vid universitetet har ett barn med Kole, som är professor men gift. När han dör blir hon och dottern inte inbjudna till hans begravning, trots att de enligt yorubatraktionen är släkt.

Helen Oyeyemi

Det talande hjärtat

The Telltale Heart

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE: Joakim Sundström

Tidigare verk

Ikarosflickan, 2005

The Opposite House, 2007

White is for Witching, 2009

Diskussionsfrågor

- Oyeyemi blandar magi och realism – hur?
- Novellen är komplex och inte lätt att förstå eller förklara – vad är författarens avsikt?
- Hur karaktäriseras de olika personerna? Likheter och skillnader mellan pojken och flickan?
- Vad är kärlek? Skönhet? Konst?
- Hur kan ett hjärta vara för tungt att bära?
- Vad innebär slutet?

Om författaren

Molara Ogundipe, Nigeria, är bland annat litteraturkritiker, akademiker, poet och en framstående forskare inom genusforskning.

Diskussionsfrågor

- Dottern har bara träffat sin far en gång, varför är begravningen viktig för henne?
- Joko och Kole är s k "been-tos" dvs de har återvänt till hemlandet från Europa. Hur har det påverkat dem?
- Hur lever yorubatraktioner kvar i dagens samhälle?
- Nigerianska begravningstraditioner.

Om författaren

Helen Oyeyemi föddes i Nigeria 1984 och flyttade till London när hon var fyra år. Hon försökte övertyga kamraterna om att hon hade magiska egenskaper. Hennes första roman skrev hon när hon fortfarande gick i skolan. Den blev en omedelbar succé. Författaren skildrar gärna säringar, människor som är fångna mellan olika världar eller identiteter.

RESUMÉ: En klen och fattig pojke med svält i blicken adopteras av en excentrisk rik konstsamlare som behöver en "sökare". Hon samlar kroppsdelar som konstföremål. En flicka med alltför stort hjärta gömmer det men hjärtat hörs bulta i mörkret.

Länktips

- en.wikipedia.org – författarens biografi
- www.pambazuka.org – om hela novellsamlingen
- www.redroom.com – Helen Oyeyemis blogg
- www.svd.se – recension på svenska av författarens första två romaner

Nawal El Saadawi

Slöjan

The Veil

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE: Boel Unnerstad

Tidigare verk (i urval)

Röst ur djupet, 1983

Och tiden står stilla vid Nilen, 1987

Imamens fall, 1988

Törst, 1990

Livets källa, 1994

Den stulna romanen, 2010

RESUMÉ: En kvinna lär känna en man genom långa samtal och blickar. Hennes nyfikenhet väcks inför hans kropp men när de möts känner hon äckel. Hon tar på sin slöja igen för att bevara illusionen.

Om författaren

Nawal El Saadawi (1931) är en av de mest respekterade av de arabiskspråkiga kvinnliga författarna med stor spridning i väst. Hon är utbildad läkare, har varit ansvarig för folkhälsofrågor i Egypten, och bor i Kairo. El Sadaawi är en stridbar kvinna som tagit kamp för kvinnors rättigheter internationellt och i hemlandet. Hon har skrivit ett fyrtiotal böcker och mottagit många litterära utmärkelser men också tvingats i landsflykt. Hon är chefredaktör för webbtidningen Muslim WakeUp!

Diskussionsfrågor

- Vad är det som egentligen hänt?
- Hur kommunicerar kvinnan med blickar?
- Vad symboliserar slöjan i den här novellen?
- Vad är kärlek för kvinnan som berättar?
- Vilken är författarens inställning till bärandet av slöja?

Lästips

- Karin Ruuth-Bäcker: *Bakom maskerna*. Lindelöws bokförlag, 2002, om afrikansk litteratur med särskilt avsnitt om Egypten.
- www.foreningenafrikanskliteratur.se
- www.varldslitteratur.se
- www.nai.uu.se

Filmtips

- www.cinemafrica.se – Cinemafrika ordnar afrikanska filmfestivaler i Sverige
- www.ziff.or.tz – Zanzibars årliga filmfestival

Länktips

- www.nawalsaadawi.net – författarens egen webbsida med filmade intervjuer mm
- www.varldslitteratur.se – läs mer om författaren.
- www.darkmatter101.org – intervju med Nawal El Saadawi.
- www.womensenews.org – intervju med Nawal El Saadawi.

Köket

Det egyptiska köket är känt för sina smaker och för färska råvaror; frukter, grönsaker och kryddor. Influenserna kommer från Syrien, Libanon, Turkiet och andra länder runt Medelhavet. De egyptiska rätterna är enkla och smakrika. Basvaran är ett bröd kallat aish, vilket betyder liv. *Aish* är ett mörkare pitaliknande bröd. Favabönor är också en viktig del av den egyptiska matlagningen.

Lokala specialiteter inkluderar bönstuvning och falafel med kalv, lamm eller duva.

Det populäraste i det egyptiska köket är ett slags tunnbröd, kokta eller stekta favabönor, kushari, vilket är pasta med linser och lök, färska frukter och grönsaker.

Man äter också grillat eller rostat kött, vanligen lamm och kyckling. Shish kebab är populärt och serveras med grönsaker, tahinisås och pitabröd. Andra såser som brukar följa egyptisk snabbmat är hummus och babaganoush som görs av aubergine.

På aubergine går man även egyptisk moussaka med mild vit ost. Ockra, kål och potatis används också regelbundet tillsammans med tomater och vitlök. Man äter också mycket ris.

Den egyptiska maten är ofta kryddig men inte kryddstark. Kummin och salt används mycket. Den egyptiska efterrätten är inte lika stabbig som i övriga arabvärlden. Man serverar mest frukter som fikon, apelsiner, granatäpplen, dadlar och nötter.

Te och kaffe är de populäraste dryckerna och ett måste i sociala sammanhang. Det finns även juice-barer som serverar färskpressad apelsin sötd med sockerrör och ett milt lokalt öl som heter Stella.

NÅGRA KOKBÖCKER MED AFRIKANSKA RECEPT:

Mavor, Kieron *Afrikansk mat för dagen*. 2006

Pihl, Ove *Det goda Afrika – spännande och lättlagade rätter från 37 afrikanska länder*. 1994, 1995

Stoc, Josie & Baldwin, Jan *The African Kitchen – a day in the life of a safari chef*. 1999.

Musiktips

- www.folkways.si.edu – lyssna på afrikansk musik
- www.salam.se Selams arrangerar konserter m m med afrikanska musiker
- [World Music Network](http://WorldMusicNetwork.com) Portal för världsmusik
- aminata.wordpress.com – musiktips från olika afrikanska länder
- www.lira.se – Elva afrikanska musikfestivaler – läs mer om världsmusik i tidskriften Lira som ger ut en årlig festivalguide

Véronique Tadjo

En solig eftermiddag

A Sunny Afternoon

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Tidigare publicerad i Karavan 2009/2

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE: Cajsas Zerhouni

Om författaren

Véronique Tadjo (1955) är författare och konstnär från Elfenbenskusten mest känd för sina fantastiska bilderböcker för barn där hon levandegör afrikansk kultur.

Diskussionsfrågor

- Hur beskrivs huset i novellen?
Vad får henne att fantisera om kärlek?
- Varför berättar inte mannen om sin partner?
- Hur är inställningen till homosexualitet i afrikanska länder?

Filmtips

- www.cinemafrika.se – Cinemafrika ordnar afrikanska filmfestivaler i Sverige
- www.ziff.or.tz – Zanzibars årliga filmfestival

RESUMÉ: En gift kvinna på tillfälligt besök i en främmande stad besöker en man som visar henne sitt hem. Hennes fantasi sätter fart, hon blir förälskad och längtar efter ett nytt liv med honom. Hon lämnar sin familj för att uppsöka honom – men han lever tillsammans med en annan man.

Tidigare verk (i urval)

As the Crow Flies, 2001

The shadow of Imana,

Travels to the Heart of Rwanda, 2002

Drottning Pokou, 2008

The Blind Kingdom, 2008

If I were a King, if I were a Queen, 2002

Grandma Nana, 2000

Mamy Wata och monstret, 2008

Lästips

- Karin Ruuth-Bäcker: *Bakom maskerna*. Lindelöws bokförlag, 2002, om afrikansk litteratur med särskilt avsnitt om Sydafrika.
- Britt Isaksson och Sven Hallonsten, *Världens barnboks författare* från Afrika, Asien, Latinamerika och Mellanöstern, 2008
- www.foreningenafrikanskilitteratur.se
- www.varldslitteratur.se
- www.nai.uu.se

Länktips

- aflit.arts.uwa.edu.au – webbsida på engelska eller franska om kvinnliga afrikanska författare
- www.african-writing.com – The Blind Kingdom i fulltext och en intervju med författaren
- www.veroniquetadjo.com – Véronique Tadjos webbsida

Köket

I Elfenbenskusten växer det mesta från kaffebönor och kakao till mango och passionsfrukt. Man fiskar mycket och i landet finns tonfisk, sardiner och räkor. Kyckling är mycket populärt, t.ex. *kedjenou* kyckling lagad med grönsaker. Man äter också *attieke*, en sorts kassava-couscous till kött eller fisk. Cayennepepparkryddade räkor steks i smör, flamberas i whisky och avreds med lite grädde. Grön mango i tunna skivor med salt eller strimlad kokosnöt ugnsbakas och äts som snacks.

En populär fisk är *capitaine* som bakas i ugn med citron, tomat, lök, salt och peppar. Stekta grodlår med vitlök och persilja är en annan lokal specialitet (populär även i forna kolonialmakten Frankrike).

Mandariner, mango, granatäpplen, passionsfrukt och kokosnöt är vanliga frukter och Elfenbenskusten är också världens största producent av kakaobönor och en stor producent av gröna kaffebönor. Ett lokalt öl är Flag.

NÅGRA KOKBÖCKER MED AFRIKANSKA RECEPT:

Mavor, Kieron *Afrikansk mat för dagen*. 2006

Pihl, Ove *Det goda Afrika – spännande och lättlagade rätter från 37 afrikanska länder*. 1994, 1995

Stoc, Josie & Baldwin, Jan *The African Kitchen – a day in the life of a safari chef*. 1999.

Musiktips

- www.folkways.si.edu – lyssna på afrikansk musik
- www.salam.se Selams arrangerar konserter m m med afrikanska musiker
- [World Music Network](http://WorldMusicNetwork.com) Portal för världsmusik
- aminata.wordpress.com – musiktips från olika afrikanska länder
- www.lira.se – Elva afrikanska musikfestivaler – läs mer om världsmusik i tidskriften Lira som ger ut en årlig festivalguide

Chike Unigwe

Att äga lyckans hemlighet

Possessing the Secret of Joy

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE:

Susanne Ljung Adriansson

RESUMÉ: Sjuttonåriga Uju skall gifta sig med Hövdingen, en man på fyrtio-sex år som ser lastgammal ut och som alla skrattar åt. Hennes mamma är änka och Hövdingen är räddningen från fattigdomen.

Wangui Wa Goro

Fiske i djupa vatten

Deep Sea Fishing

Novell. Ingår i Kärlek x 21

Bokförlaget Tranan, 2010

ÖVERSÄTTARE: Anita Theorell

RESUMÉ: Lenana och Shanti förälskade sig i varandra på en tyst retreat och har sedan hållit kontakten genom telefonsamtal och brev. När de träffas igen längtar båda efter att äntligen kunna ha sex. Men Shanti har en hemlighet – som flicka blev hon omskuren.

Lästips

- woyingi.wordpress.com – fler författare från Kenya
- Farah, Nuruddin. *Adams revben*, 2008 om könsstympning i Somalia
- Dirie, Waris. *En blomma i Afrikas öken*, 1999

Diskussionsfrågor

- När Ujus pappa dör blir hon och hennes mamma utkörda från sin lägenhet, varför?
- Vad innebär traditionen brudköp (lobola)?
- När förvandlas Ujus hat till kärlek för barnet? Diskutera hur barn kan förändra en relation.
- Äldre män som söker yngre kvinnor – finns fenomenet bara i Afrika? Vad är en jämlik relation?

Diskussionsfrågor

- Hur beskrivs ungdomarnas kärlek till varandra?
- Varför har författaren valt denna titel?
- Vad innebär kvinnlig könsstympning/omskärelse? Hur påverkar de kvinnors hälsa och sexualitet?
- Kan kvinnor ha sexuell lust trots ingreppet?
- Varför finns traditionen kvar? Vad kan man göra för att motverka traditionen?

Länktips

- feedtheminds.org – Female Genital Mutilation practices in Kenya: a case study
- allafrica.com artikel – Alternative Rite to Female Circumcision
- news.bbc.co.uk artikel – Girls flee circumcision in Kenya
- www.womenaid.org – om arbetet mot könsstympning i Kenya idag